

i na tlu zemlje koju je predstavljao zbivali presudni procesi koji su doveli do njenog raspada, rata, sankcija, agresije NATO-a. To je vreme u kome su se često jednostrano procenjivali uzroci ovih zbivanja i iznosile olake ocene o „apsolutnoj srpskoj krivici“. Bilo je previše dokaza da su globalni mediji jednostrani, da primenjuju dvostruke standarde, te je u takvim uslovima bila potrebna velika veština da se predstavi „pravo stanje“ stvari. Tim više što je to vreme autoritarne vlasti i njenog poraza i promene vlasti koja je nudila nadu da će se nešto bitno promeniti, ali i strepnje i rezignacije što se nada ne ostvaruje.

Zapisi iz Indije Čedomira Štrpca predstavljaju dragoceno štivo, izuzetan izvor o jednom traumatičnom vremenu, i plodnu osnovu za sagledavanje i dalje proučavanje savremene istorije. Oni su pisani izvrsnim jezikom i imaju izuzetnu literarnu vrednost. Pisac ovih redova svesrdno preporučuje čitanje ove sjajne knjige. Za one koji čitaju u preskoku na kraju knjige sačinjen je Registar imena, koji pomaže da se opredelimo za šta ćemo se najpre izjasniti da saznamo iz ovog obimnog dela. Treba reći, međutim, da će svaki čitalac pogrešiti ako ovoj knjizi ne posveti punu pažnju, jer svaka stranica sadrži nešto što obogaćuje znanje.

Vladimir PETROVIĆ

**Prof. dr Boris Krivokapić: ENCIKLOPEDIJSKI REČNIK
MEĐUNARODNOG PRAVA I MEĐUNARODNIH ODNOSA, Beograd,
2010, Službeni glasnik, str. 1190.**

U izdanju „Službenog glasnika“ iz Beograda krajem 2010. godine izašla je iz štampe knjiga prof. dr Borisa Krivokapića Enciklopedijski rečnik međunarodnog prava i međunarodnih odnosa. Recenzenti su: prof. dr Stevan Đorđević, prof. dr Rodoljub Etinski i prof. dr Predrag Simić. Prof. Dr Boris Krivokapić je redovni profesor Fakulteta za državnu upravu i administraciju Megatrend univerziteta u Beogradu. Prof. dr Krivokapić je poznati pravni pisac koji je objavio preko trideset knjiga, monografija, udžbenika, sistematskih radova i preko 140. članaka, komentara,

prikaza i osvrta iz međunarodnog prava i međunarodnih odnosa u domaćim i stranim pravnim časopisima. Prof. Krivokapić je učesnik na mnogim naučnim konferencijama, savetovanjima, skupovima i simpozijumima kod nas i u inostranstvu. Takođe je na više stranih univerziteta držao predavanja. Njegov naučni rad je nagrađivan i pohvaljivan više puta. Navodimo pored ostalog i nagradu „Profesor Borislav T. Blagojević“ koju je dobio 2006. godine za najbolji rad iz oblasti uporednog i evropskog prava u Srbiji Crnoj Gori u vremenu 2004–2005. godine. Zatim,

„Službeni glasnik“ iz Beograda dodelio je diplomu kao najboljem autoru u 2011. godini za knjigu Enciklopedijski rečnik međunarodnog prava i međunarodnih odnosa. Naglašavamo da je Prof. Krivokapić napisao još 1998. godine Leksikon međunarodnog prava, koji je bio prva i jedina knjiga ovakve vrste u našoj pravnoj literaturi. Knjiga je naišla na veoma dobar prijem ne samo kod naše naučne i stručne javnosti i praktičara, nego i kod najšire čitalačke publike. Ova knjiga je odavno rasprodata.

Odmah na naglasimo da se radi o jednom zaista veoma vrednom, značajnom i korisnom radu, koji je nedostajao u našoj međunarodnopravnoj literaturi i u literaturi međunarodnih odnosa. Prvo, što korisnika ovog Enciklopedijskog rečnika međunarodnog prava i međunarodnih odnosa impresionira to je pre svega obim knjige koja sadrži 1190. strana velikog formata 20X26. sm. Zatim, korisnika takođe impresionira ogroman broj odrednica, preko pet hiljada, kao i oko dve hiljade uputnica.

Raniji Leksikon međunarodnog prava je sadržan u Enciklopedijskom rečniku međunarodnog prava i međunarodnih odnosa, s tim što je autor najveći deo tih odrednica osavremenio, dopunio i izmenio, jer su se u međuvremenu na međunarodnopravnom planu dogodili mnogi važni i značajni politički i pravni događaji što je zahtevalo navedene dopune i izmene. U ukupnoj materiji Enciklopedijskog rečnika ova ranija materija Leksikona međunarodnog prava iznosi samo trećinu.

Enciklopedijski rečnik međunarodnog prava i međunarodnih odnosa sadrži

i obrađuje pojmove, termine i institute iz oblasti međunarodnog javnog prava, međunarodnog privatnog prava, međunarodnih odnosa, međunarodnih ekonomskih odnosa, istorije diplomatije, prava međunarodnih organizacija, ljudskih prava, prava manjina, zaštite životne sredine, vojnih pitanja, međunarodnog humanitarnog prava, bezbednosti, međunarodnog terorizma, međunarodnog ugovornog prava kao i velikog broja drugih pitanja i problema sa elementom inostranosti. Pored obrađivanja navedenih pojmova, termina i instituta sa teorijskog aspekta obrađeni su i brojni primeri iz međunarodnopravne prakse, kao i prakse međunarodnih odnosa, što je veoma značajno i korisno. Naime, do sada je bilo teško pronaći mnoge slučajeve iz međunarodnopravne prakse i prakse međunarodnih odnosa, jer su najveći deo tih slučajeva se nalazi rasuti u stranoj literaturi, koja je teško dostupna prosečnom korisniku, jer ih u našim bibliotekama u najvećem broju slučajeva nema.

Orednice kao i uputnice su sadržane prema abecednom redu, tako da je veoma lako pronaći traženi pojam, institut ili termin. Za odrednice koje svaka ima objašnjenje, dato je i poreklo samog termina. Pored toga dato je i značenje na engleskom jeziku, i na drugim svetskim jezicima kao i na latinskom jeziku. Kod mnogih odrednica navedene su i veb adrese, na osnovu kojih korisnik može da dobije šire i detaljnije informacije. Zatim, kod skoro svih odrednica navedene su uputnice koje upućuju korisnika na srodne ili slične pojmove, institute ili termine a koji su obrađeni u samom rečniku.

Rad na ovom Enciklopedijskom rečniku međunarodnog prava i međunarodnih odnosa koji sadrži preko pet hiljada odrednica i dve uputnica zahtevao je ogroman rad i razume se izvanredno znanje i iskustvo iz materije međunarodnog prava i međunarodnih odnosa. Ovakav obiman rad u inostranstvu rade čitavi timovi raznih stručnjaka, dok Prof. Krivokapić je to sve uradio potpuno sam. Treba se samo zamisliti šta je sve autor morao da pročita, pregleda, pronade, analizira, uporedi. Koliko knjiga, monografija, sistematskih radova, časopisa, udžbenika, priručnika, praktikuma, zbornika radova, komentara, raznih publikacija, zbirki međunarodnih konvencija, zbirki raznih zakona, članaka, rasprava, prikaza i osvrti i to ne samo na srpskom jeziku nego i nekoliko stranih jezika. To su sigurno na desetine hiljada domaćih i stranih naslova. Sve odrednice napisane su kako je to već uobičajeno kada su u pitanju enciklopedijski rečnici vrlo

precizno, koncizno, sa stručnim i naučnim objašnjenjem i obrazloženjem. Tekst rečnika je veoma razumljiv i vrlo jasan i određen, tako da sa lakoćom čita, i razumljiv je ne samo naučnicima i stručnjacima za međunarodno pravo i međunarodne odnose, nego i najširoj čitalačkoj javnosti.

Prof. dr Boris Krivokapić je sa ovim Enciklopedijskim rečnikom međunarodnog prava i međunarodnih odnosa popunio jednu prazninu koja je u našoj nauci i literaturi postojala, tako da sada će ova vredna i značajna knjiga postati ne samo obavezna literatura koju će svakodnevno koristiti u svom radu, međunarodnim pravnicima, diplomata, naučnicima, pravnicima, političarima, istoričarima, politikolozima, publicistima, studentima, postdiplomcima i doktorantima, nego i svima koji se interesuju za međunarodno pravo i međunarodne odnose.

Jelena Đ. LOPIČIĆ

**ЦЕНТРАЛЬНАЯ И ВОСТОЧНАЯ ЕВРОПА: УРОКИ
МИРОВОГО КРИЗИСА**, Под редакцией к.г.н. Н. В. Куликовой,
Институт экономики РАН, Издательство Алетейя, Санкт-Петербург,
2011, с. 343.

Centralna i Istočna Evropa je 2009. godine pretrpela vrlo ozbiljne posledice globalne finansijsko-ekonomske krize. Bruto domaći proizvod je, u odnosu na prethodnu 2008. godinu, pao za preko

4%, u regionu kao celine, što je znatno više nego u razvijenim zemljama Zapada. Razume se, kretanje bruto domaćeg proizvoda (BDP) se razlikuje od zemlje do zemlje. Svetskom finansijsko-eko-